

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ З ВИКОРИСТАННЯМ
ТЕХНОЛОГІЙ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ**

УДК 378.091.26:331.546]:[005:115]
DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322708>

Іван Іскерський, кандидат технічних наук,
викладач кафедри машинознавства і транспорту
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ З ВИКОРИСТАННЯМ
ТЕХНОЛОГІЙ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ**

У статті розглянуто методологічні підходи до дослідження професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічного профілю з використанням технологій тайм-менеджменту: системний, компетентнісно-орієнтований, діяльнісний, особистісний. Наголошено на необхідності використання інноваційних методів тайм-менеджменту у формуванні вміння у майбутніх фахівців соціономічного профілю планувати та розподіляти час.

Ключові слова: методологічні підходи; професійна підготовка; майбутній фахівець; фахівець соціономічного профілю; професійна підготовка майбутніх фахівців соціономічної діяльності; технології тайм-менеджменту.

Лім. 15.

Ivan Iskerskyi, Ph.D. (Technical Sciences),
Lecturer of the Mechanical Engineering and Transport Department,
Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University

**METHODOLOGICAL APPROACHES TO RESEARCHING THE PROFESSIONAL TRAINING
OF FUTURE SPECIALISTS OF SOCIONOMIC PROFILE USING TIME MANAGEMENT
TECHNOLOGIES**

The article considers methodological approaches to the study of professional training of future socionomic specialists using time management technologies. In particular, their important role in the high-quality professional training of future socionomic specialists is emphasized. The purpose of the scientific work is to highlight the essence of methodological approaches to the professional training of future socionomic specialists using time management technologies. The essence of the concept of "methodological approach" is clarified. The actual definition of the term "methodological approaches to the study of professional training of future socionomic specialists using time management technologies" is proposed. Different views of scientists on the classification of methodological approaches are considered. Attention is focused on the fact that the synthesis of methodological approaches allows for the holistic implementation of professional training of future specialists. Methodological approaches to the study of professional training of future socionomic specialists using time management technologies are defined and substantiated: systemic, competency-oriented, activity-based, personal. The systemic approach is considered as a fundamental scientific approach that allows showing the process of development of professional training and its state. It is emphasized that the competency-oriented approach aims to determine and develop criteria for assessing the development of students' competencies during their studies. Time competence, which is a socially significant characteristic of the individual, is defined as an important competence of future socionomic specialists. The structural components of the time competence of higher education applicants are outlined. The activity approach is defined as a conceptual approach to the professional training of socionomic specialists. It is proposed to use innovative time management methods in the formation of the ability of future socionomic specialists to plan and allocate time. It was found that a personal approach to training specialists provides not only professional training but also personal development of students. The results of the research indicate that methodological approaches help create a comprehensive methodology that will ensure successful and effective professional training of future socionomic specialists.

Keywords: methodological approaches; professional training; future specialist; socionomic specialist; professional training of future specialists in socionomic activities; time management technologies.

Постановка проблеми. У сучасних умовах високої конкуренції на ринку праці та швидких змін у професійних вимогах, важливим є забезпечення ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічного профілю. Швидкий розвиток соціально-економічних процесів у суспільстві вимагає від фахівців соціономічного спрямування високого рівня професійної компетентності, здатності адаптуватися до змінюваного середовища й ефективно взаємодіяти в умовах глобалізації та цифровізації. З

огляду на це важливу роль у якісній професійній підготовці майбутніх фахівців соціономічної діяльності відіграють методологічні підходи, використання яких в освітньому процесі сприяє підвищенню його ефективності. Вважаємо, що саме методологічні підходи, які застосовуються для підготовки таких фахівців, мають вирішальне значення для їх саморозвитку, самореалізації, формування професійних навичок, розвитку аналітичного мислення та здатності розв'язувати складні проблеми в умовах соціальних та економічних транс-

формацій. Правильний вибір методів і підходів до навчання, а також інтеграція міждисциплінарних знань, сприяє підвищенню ефективності підготовки майбутніх соціономічних спеціалістів.

Таким чином, актуальність заявленої проблеми полягає в необхідності вдосконалення методології підготовки фахівців соціономічних спеціальностей задля ефективного розв'язання соціально-економічних завдань, адаптації до змінюваних умов та забезпечення сталого розвитку суспільства.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Огляд наукової літератури з проблеми дослідження свідчить, що вивчення методологічних підходів у професійній підготовці майбутніх фахівців займалися В. Аніщенко, М. Богдадюк, М. Василенко, О. Васюк, С. Виговська, С. Грохов, Л. Денисова, О. Дубницька, І. Костікова, М. Коляда, А. Литвин, О. Падалка, С. Яременко, О. Ярошинська та інші; В. Аніщенко, О. Падалка досліджують культурологічний підхід у професійній підготовці вчителя; М. Богдадюк зосереджує увагу на методологічних підходах до дослідження професійної підготовки майбутніх фахівців народних художніх промислів. Сферою зацікавлення М. Василенко, Л. Денисової є методологічні підходи до дослідження професійної підготовки майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти. Нові методологічні підходи до професійної підготовки соціальних педагогів в системі вищої освіти України охарактеризовані в працях О. Васюк, С. Виговської. Методологічні підходи у професійній підготовці майбутніх фахівців у своїх наукових напрацюваннях висвітлює О. Дубницька. Сучасні методологічні підходи професійної підготовки вчителя засобами інформаційно-комунікаційних технологій розкриваються в працях І. Костікової. Концептуальні методологічні підходи в професійній підготовці майбутніх фахівців в галузі інформаційної безпеки стали об'єктом досліджень М. Коляди. Методологічні підходи до формування технологічної культури майбутніх учителів технологій у професійній підготовці розглядає А. Литвин. У наукових працях О. Ярошинської розкриваються теоретичні засади та перспективи впровадження середовищного підходу в професійній освіті.

Варто акцентувати увагу на тому, що наукові студії вчених здебільшого спрямовуються на дослідження методологічних підходів у професійній підготовці фахівців народних художніх промислів, учителів технологій, соціальних педагогів. Однак значно менше досліджень присвячені розкриттю методологічних підходів у фаховій підготовці педагога професійного навчання (сфера обслуговування), організатора з готельного та туристичного обслуговування, фахівця з інформаційних технологій, бакалавра з професійної освіти за спеціалізацією "Транспорт" з використанням технологій тайм-менеджменту.

Мета статті полягає у висвітленні сутності методологічних підходів професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічного профілю з використанням технологій тайм-менеджменту.

Виклад основного матеріалу. Методологічний підхід, на думку О. Дубницької, є "важливим стратегічним напрямом, який визначає всі компоненти системи навчання: мету, цілі, завдання, зміст, шляхи і способи їх досягнення, діяльність викладача і студента" [4, 207]. В. Жигір розглядає поняття "методологічний підхід" як сукупність ідей, які визначають світоглядну наукову позицію вченого, принципи, способи, процедури, прийоми, які допомагають у реалізації стратегії дослідницької діяльності на практиці [5, 113]. Поділяємо думку І. Костікової стосовно того, що сучасні методологічні підходи є важливими та визначальними для наукового обґрунтування якісної і ефективної професійної підготовки [9]. У нашому розумінні, *методологічні підходи до дослідження професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічних професій з використанням технологій тайм-менеджменту – це концептуальні та практичні орієнтири, принципи, теорії та методи, які забезпечують визначення особливостей процесу підготовки студентів з використанням технологій тайм-менеджменту, орієнтованих на оптимізацію часу та ресурсів для ефективної професійної діяльності.*

Аналіз наукових джерел свідчить, що немає єдиної, уніфікованої класифікації методологічних підходів до дослідження професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічних професій. Так, В. Жигір вважає, що основними, найбільш використовуваними в педагогічних дослідженнях методологічними підходами в галузі професійної освіти є системний, аксіологічний, компетентнісний, особистісний, діяльнісний, синергетичний [5, 113]. І. Костікова серед сучасних методологічних підходів у професійній підготовці відзначає системний, особистісний, діяльнісний, компетентнісний, синергетичний, інформаційний [9]. О. Повідайчик, М. Поплик, розглядаючи теоретико-методологічні засади процесу підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанного бізнесу, визначають низку методологічних підходів, які забезпечують його ефективність: культурологічний, системний, компетентнісний, інтегративний, практико-орієнтований, особистісний. Науковці стверджують, що синтез перелічених підходів дає змогу цілісно здійснювати професійну підготовку фахівців сфери гостинності, сприяючи не лише засвоєнню знань, формуванню вмій і навичок, а й удосконаленню особистісних якостей [10, 106]. О. Васюк, С. Виговська виокремлюють три основні методологічні підходи до професійної підготовки соціальних педагогів: аксіологічний, синергетичний та акмеологічний, поєднання яких, на думку дослідників, сприяє поліпшенню

професійного й особистісного розвитку майбутніх фахівців соціально-педагогічної сфери [2, 67].

Виходячи із зазначеного вище, ми виокремлюємо такі *методологічні підходи до дослідження професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічного профілю з використанням технологій тайм-менеджменту: системний, компетентнісно-орієнтований, діяльнісний, особистісний*. Розглянемо їх детальніше.

Системний підхід розглядає професійну підготовку фахівців соціономічного профілю як складну систему, що включає різні компоненти: освітні програми, навчальні дисципліни, методи викладання, практичні завдання, соціальне середовище. Вважаємо, що підхід передбачає врахування взаємозв'язку теоретичного навчання з практичною підготовкою, і це дає змогу створити цілісну картину розвитку компетентностей у майбутніх фахівців соціономічного профілю. Поділяємо думку М. Богдаюк стосовно того, що саме системний підхід треба розглядати як основоположний науковий підхід, який дає змогу показати процес розвитку професійної підготовки та її стан [1, 135]. Системний підхід, на переконання О. Кубович, Р. Поташнюк, є підставою для розгляду підготовки майбутніх фахівців соціономічного профілю з використанням технологій тайм-менеджменту як педагогічної системи зі всіма її закономірностями, властивостями, особливостями та дає змогу визначити компоненти готовності майбутніх фахівців готельного, туристичного обслуговування, інформаційних технологій до професійної діяльності, встановити між ними структурно-функціональні зв'язки [11, 78].

Нам імпонує думка О. Повідайчик, М. Попик стосовно того, що систему професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічного профілю варто розглядати як педагогічну систему, оскільки для неї характерні такі ознаки: забезпечує основу для аналізу і проектування педагогічної діяльності; включає методи, засоби для здійснення педагогічного впливу; сприяє досягненню запланованих цілей; забезпечує виконання нормативних, технологічних, ціннісно-смыслових, результативних функцій [10, 107].

Компетентнісно-орієнтований підхід передбачає орієнтацію на формування ключових компетентностей, необхідних для успішної професійної діяльності в готельній, туристичній сфері, таких як аналітичне мислення, управлінські та комунікативні навички, здатність до прийняття рішень у складних ситуаціях. Компетентнісно-орієнтований підхід має також на меті визначення і розробку критеріїв оцінки розвитку компетентностей у студентів протягом навчання. "Даний підхід, – зазначає В. Фрицок, – визначає спрямованість освітнього процесу на досягнення результатів: засвоєння знань, формування практичних умінь і навичок,

стосовно взаємодії з людьми. Крім того, компетентнісно-орієнтований підхід є студентоцентрованим та виступає основним методологічним інструментом реалізації завдань та цілей Болонського процесу" [13–164]. О. Повідайчик, М. Попик зауважують, що саме компетентнісний підхід визначає орієнтацію професійної підготовки майбутніх фахівців, зміст, форми, методи, очікувані результати навчання [10, 107].

Важливою компетентністю майбутніх фахівців соціономічного профілю вважаємо часову, яка є соціальнозначущою характеристикою особистості та передбачає володіння навичками планування та ефективного використання часу. Зокрема, в стандарті вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 24 Сфера обслуговування, за спеціальністю 242 Туризм зазначається, що випускник має володіти часовою компетентністю, яка полягає у здатності до планування, організації, прогнозування результатів діяльності; планування і виконання прикладних досліджень у сфері туризму та рекреації; геопросторового планування у сфері туризму та рекреації, прогнозування, планування бізнес-процесів [12, 6–7].

Н. Заєць виокремлює структурні складові часової компетентності здобувачів вищої освіти: планування часу – визначення цілей, упорядкування за пріоритетністю завдань, складання плану; організація діяльності – дотримання складеного плану, системність та послідовність у роботі, ефективне використання часових та матеріальних ресурсів; самоменеджмент – внутрішня мотивація, самодисципліна, саморегуляція; моніторинг – аналіз отриманих результатів, внесення, за необхідності, корективів до плану [6]. Саме часова компетентність, на нашу думку, допоможе майбутнім фахівцям соціономічних спеціальностей раціонально спланувати час для виконання професійних завдань.

Діяльнісний підхід, на переконання А. Коломієць, Н. Лазаренко, демонструє процесуально-технологічну сторону освітнього процесу та передбачає цілісне оволодіння суб'єктами професійною діяльністю [8, 49]. Діяльнісний підхід ми розглядаємо як концептуальний підхід до професійної підготовки фахівців соціономічного профілю, адже він акцентує увагу на активній участі студентів в освітньому процесі через виконання практичних завдань, завдяки чому вони набувають досвіду та розвивають необхідні компетентності, необхідні для успішної професійної діяльності. Вважаємо, що такий підхід є особливо ефективним у підготовці фахівців соціономічного профілю, оскільки дає змогу інтегрувати теоретичні знання з реальними професійними викликами. Серед переваг діяльнісного методологічного підходу відзначаємо такі аспекти: формування у здобувачів вищої освіти практичних навичок, необхідних для майбутньої

професійної діяльності; стимулювання активності та самостійності; покращення здатності до адаптації в умовах реальної професійної діяльності; розвиток комунікаційних і командних навичок через групову роботу та колаборацію у рамках виконання навчальних завдань.

Одним із важливих умінь майбутніх фахівців соціономічного профілю вважаємо здатність ефективно організувати, планувати та розподіляти час. Переконані, що інноваційні методи тайм-менеджменту будуть ефективними у його формуванні. Під час освітнього процесу рекомендуємо використовувати матрицю Ейзенхауера, ABC-аналіз, принцип Парето, “Дерево цілей”, “Техніку часових блоків”, “Айсберг”, “Одна задача в один проміжок часу” та інші. І. Щоголева під час проведення практичних занять вважає ефективними такі методи: інтелектуальні карти, контрольні списки, двомірні графіки – для розгляду та розподілу справ; технологія “Smart” – з метою окреслення цілей; технологія “стратегічних картонок” – задля визначення стратегічних цілей та їх призначення; техніки фотографії, самофотографії, хронометражу – для підрахунку використання часу [15, 40].

Уважаємо, що через активну включеність студентів до практичної діяльності, наближеної до професійної практики, шляхом моделювання реальних ситуацій, студенти навчаються планувати час, ставити цілі, складати списки справ, розподіляти та ранжувати діяльність за терміновістю виконання і пріоритетами, аналізувати результативність й ефективність роботи з урахуванням витраченого часу. Вивчаючи навчальну дисципліну “Тайм-менеджмент”, майбутні фахівці соціономічного профілю оволодіють предметними умінями, серед яких І. Щоголева називає такі: здатність здійснювати різні види планування; дотримуватися раціонального поєднання роботи та відпочинку; здійснювати облік часу; оцінювати ефективність своєї роботи; здійснювати самодіагностику; усувати поглиначів часу [15, 40].

Особистісний підхід – передбачає інтеграцію особистісних якостей і професійних навичок у процесі навчання, що сприяє засвоєнню не лише теоретичних знань, а й формуванню компетентностей у студентів. “Мета даного підходу, – зауважує Ю. Колісник-Гуменюк, – полягає у наданні психолого-педагогічної допомоги студентові в його становленні, життєвому та професійному самовизначенні” [7, 103]. На нашу думку, успішна професійна підготовка фахівця соціономічного профілю, предметом діяльності якого є людина або група людей, неможлива без розвитку таких особистісних характеристик, як мотивація, стресостійкість, критичне мислення та здатність до самоосвіти. Такий підхід до підготовки фахівців, на наше переконання, є важливим елементом модернізації освіти в соціо-

номічній сфері, оскільки забезпечує не тільки професійну підготовку, а й особистісний розвиток студентів, критично важливий для їхнього успіху на ринку праці та в соціальній діяльності. С. Хатунцева зауважує, що особистісний підхід націлений на виявлення можливостей освітнього процесу, зумовленого особистісними властивостями його суб’єктів. Підтримуємо науковицю у тому, що майбутнім фахівцям соціономічного профілю варто забезпечити не лише інтелектуальний розвиток, а й особистісний, розвиваючи критичність, креативність, здатність до саморозвитку [14, 276].

З огляду на це, ключовими технологіями, які сприяють формуванню особистісних якостей у студентів, вважаємо технології тайм-менеджменту. Серед важливих особистісних якостей О. Варгата, О. Диняк відзначають самоактуалізацію, саморозвиток, самоорганізацію, самоконтроль. Нам імпонує думка науковців, що технології тайм-менеджменту допомагають майбутнім фахівцям соціономічних спеціальностей розвинути вольові риси характеру, які полягають в умінні ефективно врегульовувати непередбачувані ситуації в професійній діяльності, долати труднощі. Погоджуємося з О. Варгатою, О. Диняк у тому, що технології тайм-менеджменту сприяють розвитку внутрішньої позитивної мотивації до професійної діяльності та формуванню вмінь швидко приймати рішення під час виконання завдань [3, 27, 31–34].

Нам імпонує думка О. Васюк, С. Виговської, які вважають, що синтез методологічних підходів сприяє поліпшенню професійного та особистісного розвитку майбутнього фахівця соціономічної сфери. Їхня інтеграція має забезпечувати несуперечливість позицій і сприяти якісній професійній підготовці [2, 67].

Для нашого дослідження важливо окреслити переваги використання технологій тайм-менеджменту в професійній підготовці майбутніх фахівців соціономічних професій: розвиток особистої ефективності – використання методик тайм-менеджменту допомагає студентам краще організувати свій час, що сприяє підвищенню їхньої ефективності та продуктивності під час навчання; поліпшення управлінських навичок – технології тайм-менеджменту сприяють розвитку управлінських навичок у майбутніх фахівців, допомагаючи їм ефективно планувати та здійснювати професійну діяльність у реальному житті; зниження стресу та поліпшення психоемоційного стану – завдяки плануванню та розподілу завдань, студенти можуть зменшити рівень стресу, що позитивно впливає на їхню здатність до навчання і професійної діяльності; удосконалення міжособистісних навичок – чітке управління часом сприяє розвитку міжособистісних навичок, комунікації, що важливо для фахівців соціономічних спеціальностей.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ

Висновки. Отже, для наукового обґрунтування ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічних професій важливими є сучасні методологічні підходи: системний, компетентнісно-орієнтований, діяльнісний, особистісний, які допомагають створити комплексну методологію, що забезпечить успішну та результативну професійну підготовку майбутніх фахівців соціономічного профілю. Вони дають змогу оптимізувати освітній процес, забезпечуючи його гнучкість і актуальність для потреб сучасного ринку праці, а використання технологій тайм-менеджменту у професійній підготовці майбутніх фахівців соціономічних професій підвищить її якість.

Перспективи подальших досліджень. Наше дослідження не вичерпує усіх аспектів піднятої проблеми. Розгляд теоретико-методичних основ формування готовності майбутніх фахівців соціономічного профілю до інноваційної професійної діяльності буде наступною проблемою наших досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богдадюк М.В. Методологічні підходи до дослідження професійної підготовки майбутніх фахівців народних художніх промислів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2018. Вип. 52. С. 133–137.
2. Васюк О.В., Виговська С.В. Методологічні підходи до професійної підготовки соціальних педагогів в системі вищої освіти в Україні. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія "Педагогіка, психологія, філософія"*. 2014. Вип. 199 (1). С. 60–67.
3. Диняк О.С., Варгата О.В. Психологічні чинники часової компетентності фахівців соціономічних спеціальностей: кваліфікаційна робота. Хмельницький, 2022. 65 с.
4. Дубницька О. М. Методологічні підходи у професійній підготовці майбутніх фахівців. *Сучасні тенденції розвитку освіти й науки: проблеми та перспективи*. 2018. Вип. 3. С. 206–209.
5. Жигір В.І. Методологічні підходи як основа науково-педагогічних досліджень у професійній освіті. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2016. Вип. 48 (101). С. 107–115.
6. Заєць Н. Формування часової компетентності здобувачів освіти в умовах суспільних змін. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія "Педагогіка. Психологія"*. 2024. Вип. 1 (24). URL: <https://jml.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/view/19195/26415> (дата звернення: 08.01.2025).
7. Колісник-Гуменюк Ю. Науково-методологічні підходи до професійної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін. *Молодь і ринок*. 2022. № 7–8 (205–206). С. 100–107.
8. Коломієць А.М., Лазаренко Н.І. Сучасні методологічні підходи в організації вищої педагогічної освіти. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського*. 2016. № 3 (110). С. 47–52.

9. Костікова І.І. Сучасні методологічні підходи професійної підготовки вчителя засобами інформаційно-комунікаційних технологій. URL: <https://www.sportpedagogogy.org.ua/html/journal/2008-08/08kiict.pdf> (дата звернення: 07.01.2025).

10. Повідайчик О.С., Попик М.М. Методологічні підходи до підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанного бізнесу у вищій школі. *Науковий вісник ужгородського університету. Серія "Педагогіка. Соціальна робота"*. 2020. Вип. 1 (46). С. 106–110.

11. Поташнюк Р., Кубович О. Методологічні підходи до дослідження професійної підготовки майбутніх фахівців здоров'я людини до здоров'язберігальної діяльності. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2012. № 2 (18). С. 77–80.

12. Стандарт вищої освіти зі спеціальності 242 Туризм для другого (магістерського) рівня вищої освіти від 21 лют. 2022 р. № 209. 2022. 16 с.

13. Фрицюк В.А. Методологічні підходи до вивчення проблеми професійного саморозвитку майбутнього фахівця. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2017. № 6. С. 160–167.

14. Хатунцева С.М. Особистісний підхід як методологічна основа дослідження індивідуалізації професійної підготовки студентів у вищих педагогічних навчальних закладах. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2013. № 6 (32). С. 269–279.

15. Щоголева І.В. Особливості проектування практичних занять з дисципліни "Тайм-менеджмент". *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія "Педагогічні науки"*. 2020. Вип. 2. С. 37–43.

REFERENCES

1. Bohdadiuk, M.V. (2018). Metodolohichni pidkhody do doslidzhennia profesiinoi pidhotovky maibutnix fakhivtsiv narodnykh khudozhnykh promysliv [Methodological approaches to the study of professional training of future specialists in folk arts and crafts]. *Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems*. Vol. 52. pp. 133–137. [in Ukrainian].
2. Vasiuk, O.V. & Vyhovska, S.V. (2014). Metodolohichni pidkhody do profesiinoi pidhotovky sotsialnykh pedahohiv v systemi vyshchoi osvity v Ukraini [Methodological approaches to professional training of social educators in the higher education system in Ukraine]. *Scientific Bulletin of the National University of Life Resources and Environmental Management of Ukraine. Series "Pedagogy, Psychology, Philosophy"*. Vol. 199 (1). pp. 60–67. [in Ukrainian].
3. Dyniak, O.S. & Varhata, O.V. (2022). Psykholohichni chynnyky chasovoi kompetentnosti fakhivtsiv sotsionomichnykh spetsialnosti [Psychological factors of time competence of specialists in socionomic specialties]. *Khmelnitskyi*, 65 p. [in Ukrainian].
4. Dubnytska, O. M. (2018). Metodolohichi pidkhody u profesiinii pidhotovtsi maibutnix fakhivtsiv [Methodological approaches in professional training of future specialists]. *Modern trends in the development of education and science: problems and prospects*. Vol. 3. pp. 206–209. [in Ukrainian].
5. Zhyhir, V.I. (2016). Metodolohichni pidkhody yak osnova naukovo-pedahohichnykh doslidzhen u profesiinii osviti [Methodological approaches as the basis of scientific and pedagogical research in vocational education]. *Pedagogy*

of the formation of a creative personality in higher and general education schools. Vol. 48 (101). pp. 107–115. [in Ukrainian].

6. Zaiets, N. (2024). Formuvannya chasovoi kompetentnosti zdobuvachiv osvity v umovakh suspilnykh zmin [Formation of temporal competence of education seekers in conditions of social changes]. *Bulletin of the National Aviation University. Series "Pedagogy. Psychology"*. Vol. 1 (24). Available at: <https://jml.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/view/19195/26415> (Accessed 08 Jan. 2025). [in Ukrainian].

7. Humeniuk, Yu. (2022). Naukovo-metodolohichni pidkhody do profesiinoi pidhotovky maibutnikh vykladachiv profesiino-khudozhnikh dystsyplin [Scientific and methodological approaches to professional training of future teachers of professional and artistic disciplines]. *Youth & market*. No. 7–8 (205–206). pp. 100–107. [in Ukrainian].

8. Kolomiets, A.M. & Lazarenko, N.I. (2016). Suchasni metodolohichni pidkhody v orhanizatsii vyshchoi pedahohichnoi osvity [Modern methodological approaches in the organization of higher pedagogical education]. *Scientific Bulletin of the South Ukrainian K. D. Ushynsky National Pedagogical University*. No. 3 (110). pp. 47–52. [in Ukrainian].

9. Kostikova, I.I. Suchasni metodolohichni pidkhody profesiinoi pidhotovky vchytelia zasobamy informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii [Modern methodological approaches to professional teacher training using information and communication technologies]. Available at: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-08/08kiiict.pdf> (Accessed 07 Jan 2025). [in Ukrainian].

10. Povidaichyk, O.S. & Popyk, M.M. (2020). Metodolohichni pidkhody do pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv hotelno-restorannoho biznesu u vyshchii shkoli [Methodological approaches to training future specialists in the hotel and restaurant business in higher education]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series "Pedagogy. Social Work"*. Vol. 1 (46). pp. 106–110. [in Ukrainian].

11. Potashniuk, R. & Kubovych, O. (2012). Metodolohichni pidkhody do doslidzhennia profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv zdorovia liudyny do zdoroviazberhalnoi diialnosti [Methodological approaches to the study of professional training of future human health specialists for health-preserving activities]. *Physical education, sports and health culture in modern society*. No. 2 (18). pp. 77–80. [in Ukrainian].

12. Standart vyshchoi osvity zi spetsialnosti 242 Turyzm dlia drugoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity [Standard of higher education in specialty 242 Tourism for the second (master's) level of higher education]. from Feb. 21, 2022. No. 209. 16 p. [in Ukrainian].

13. Frytsiuk, V.A. (2017). Metodolohichni pidkhody do vyvchennia problemy profesiinoho samorozvytku maibutnoho fakhivtsia [Methodological approaches to studying the problem of professional self-development of a future specialist]. *Bulletin of the Vinnytsia Polytechnic Institute*. No. 6. pp. 160–167. [in Ukrainian].

13. Khatuntseva, S.M. (2013). Osobystisnyi pidkhid yak metodolohichna osnova doslidzhennia individualizatsii profesiinoi pidhotovky studentiv u vyshchyykh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh [Personal approach as a methodological basis for research into the individualization of professional training of students in higher pedagogical educational institutions]. *Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*. No. 6 (32). pp. 269–279. [in Ukrainian].

14. Shchoholieva, I.V. (2020). Osoblyvosti proektuvannia praktychnykh zaniat z dystsypliny "Taim-menedzhment" [Peculiarities of designing practical classes in the discipline "Time Management"]. *Bulletin of the Bohdan Khmelnytskyi Cherkasy National University. Series "Pedagogical Sciences"*. Vol. 2. pp. 37–43. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 11.01.2025

"Истинно величнї ти, чїє серце б'ється для всїх".

Ромен Роллан
французький письменник

"У природі кожне явище – заплутаний клубок, в суспільстві кожна людина – камінчик в мозаїчному візерунку. І в світі фізичному, і в світі духовному все переплетено, немає нічого бездомішквого, нічого відокремленого".

Нїкола де Шамфор
французький філософ-мораліст, письменник

"Єдина людина, з якою ви повинні порівнювати себе – це ви в минулому. І єдина людина, краще якої ви повинні бути – це ви зараз".

Зигмунд Фрейд
австрійський психолог

"Довіра – ознака мужності, і вірність – свідчення сили".

Марія фон Ебнер-Ешенбах
баронеса, австрійська письменниця

